

EVALUATIE ZWANGERSCHAPSPROJECT 2015-2020

Medische Faculteits Vereniging Nijmegen – Medische oriëntatie commissie



Supervisor: Jeroen van Dillen
Auteurs: Daan Zegers, Imke van de Coevering, Sem Jansen en Yvette Oosterlaan
Datum: 12-03-2021

Inhoudsopgave

EVALUATIE ZWANGERSCHAPSPROJECT 2015-2021.....	0
<i>Medische Faculteits Vereniging Nijmegen – Medische oriëntatie commissie.....</i>	<i>0</i>
Inhoudsopgave.....	1
Abstract.....	2
Introductie	2
Vraagstelling	2
Methoden	2
Resultaten	3
<i>Tussenevaluaties.....</i>	<i>4</i>
<i>Tussenevaluaties - studenten.....</i>	<i>4</i>
<i>Tussenevaluaties - De zwangere vrouw en haar partner.....</i>	<i>5</i>
<i>Eindevaluaties - zwangere en partner.....</i>	<i>6</i>
<i>Eindverslagen.....</i>	<i>7</i>
Kwantitatieve data eindverslagen.....	7
Kwalitatieve data eindverslagen	8
Conclusie	9
Discussie	10
<i>Plan van aanpak.....</i>	<i>10</i>
Bijlagen.....	12
<i>Bijlage 1.....</i>	<i>12</i>
<i>Bijlage 2.....</i>	<i>14</i>
<i>Bijlage 3.....</i>	<i>15</i>

Abstract

Inleiding: De Medische Oriëntatie Commissie van de Medische Faculteits Vereniging Nijmegen organiseert sinds 2012 het zwangerschapsproject. Dit is een project waarbij medische studenten van de Radboud Universiteit Nijmegen mogen meelopen met de zwangere vrouw en haar partner tijdens de antenatale controles en de bevalling. In dit verslag is onderzocht hoe het zwangerschapsproject in de periode van november 2015 tot aan juli 2020 heen is ervaren door de zwangere vrouw en haar partner en door de studenten.

Methoden: De commissie heeft dit uitgezocht middels het bestuderen van evaluaties, geschreven door zowel student als door de zwangere en haar partner, en middels het bestuderen van de eindverslagen geschreven door de student.

Resultaten: Uit de eindevaluaties, geschreven door de zwangere en haar partner, kan geconcludeerd worden dat het contact met de student bijna altijd als goed ervaren werd. Het project werd door gemiddeld beoordeeld met een 8,3. Uit de eindverslagen kwam voornamelijk naar voren dat de studenten het zwangerschapsproject als positief hebben ervaren en dat zij veel geleerd hebben.

Discussie: Zowel uit de evaluaties als uit de eindverslagen zijn lessen op te maken voor in de toekomst. In de toekomst van het zwangerschapsproject zal er een grotere nadruk liggen op het stellen van leerdoelen door de student en op een gestructureerde wijze van evalueren van het project door de zwangere vrouw en haar partner.

Introductie

Sinds 2012 wordt door de Medische Oriëntatie Commissie van de Medische Faculteits Vereniging Nijmegen (MFVN) het zwangerschapsproject georganiseerd. Het zwangerschapsproject is een project waarbij eerste-, tweede-, en derdejaars studenten van de Medische faculteit van de Radboud Universiteit kennis maken met de medische en emotionele aspecten van een zwangerschap. In Amsterdam en Leiden lopen er soortgelijke projecten, maar in andere steden nog niet. Tijdens het zwangerschapsproject wordt een student geneeskunde gekoppeld aan een zwangere vrouw en haar partner tijdens de antenatale controles en de bevalling. De student kan mee naar controleafspraken bij de huisarts, verloskundige of gynaecoloog. De student mag ook bij de bevalling aanwezig zijn, indien de student en de zwangere vrouw en haar partner dit beide willen.

In dit verslag worden de ervaringen met dit project ter evaluatie en verbetering beschreven.

Vraagstelling

Hoe is het zwangerschapsproject door de jaren heen ervaren door de zwangere en haar partner en de studenten?

Methoden

Het zwangerschapsproject is een facultatief extracurriculair aanbod georganiseerd door de Medische Oriëntatie Commissie van de MFVN. Het doel van het project is om studenten van de Medische faculteit inzicht te geven in een zwangerschap en de afspraken hierom heen. Daarnaast zullen zij kennis maken met de medische en emotionele aspecten rondom de zwangerschap.

Studenten krijgen informatie over het zwangerschapsproject via de halfjaarlijkse commissiemarkt, social media en via de site van de MFVN. Zij kunnen zich bij leden van de Medische oriëntatie commissie op de wachtlijst laten zetten voor het zwangerschapsproject. Zij zullen dan door de commissie via de mail benaderd worden als zij bovenaan staan en er een zwangere vrouw en haar

partner beschikbaar is voor hen. Elke zwangere vrouw en haar partner die onder controle zijn in het RadboudUMC of in het Canisius Wilhelmina Ziekenhuis (CWZ) krijgen tijdens een afspraak op de afdeling gynaecologie of verloskunde uitleg over het zwangerschapsproject. Zij kunnen bij interesse een brief meenemen waarin het project wordt uitgelegd en hoe zij hier aan mee kunnen doen (bijlage 1). Wanneer zij besluiten dat zij mee willen doen aan het project, zullen zij een aanmeldformulier (bijlage 2) in moeten vullen met hun gegevens en een handtekening geven om akkoord te gaan.

Een afgerond zwangerschapsproject wordt ingedeeld in het jaar waarin de bevalling plaatsvond. Met een afgerond zwangerschapsproject wordt bedoeld dat de student de zwangere vrouw en haar partner volledig gevolgd heeft tot aan de bevalling, ongeacht of de student bij de bevalling aanwezig was of niet. Het gaat erom dat de student gedurende het hele project contact heeft gehad met de zwangere vrouw en haar partner en afspraken heeft bijgewoond.

Sinds augustus 2015 wordt er om de kwaliteit van het zwangerschapsproject te beoordelen, gebruik gemaakt van digitale tussen- en eindevaluaties, geschreven door zowel de student als door de zwangere vrouw en haar partner. Deze worden verstuurd en ontvangen via de mail. De timing van de tussentijdse evaluatie is afhankelijk van het moment waarop de student aan de zwangere vrouw en haar partner wordt gekoppeld en wordt rond de 20-weeken echo of twee tot drie maanden na het eerste contact verzonden. In de tussenevaluatie wordt gevraagd hoe de student en de zwangere vrouw en haar partner het project ervaren en hoe de communicatie tussen hen verloopt. Daarnaast wordt er gevraagd of er nog op- of aanmerkingen zijn, en of de commissie nog ergens mee kan helpen.

Na de geboorte van het kind wordt er aan de student gevraagd of hij / zij een eindverslag kan schrijven. Dit eindverslag is een verslag waarin de ervaringen van het project beschreven worden in ongeveer twee A4-tjes. Er zitten verder geen vereisten vast aan dit verslag. Daarnaast wordt er na de geboorte aan de zwangere vrouw en haar partner gevraagd om een eindevaluatie in te vullen. Er wordt hierbij gevraagd naar het contact met de student en de commissie, of de informatie vooraf en tijdens het project voldoende was, wat de ervaring was rondom de aanwezigheid van de student bij de bevalling en welk cijfer er wordt gegeven aan het project met daarnaast eventuele tips. Al deze informatie is verzameld en bekeken. Aangezien het eindverslag van dit project geen gespecificeerd vereisten had, is de kwantitatieve data die is verzameld uit de verslagen van de studenten onderverdeeld in categorieën: het zwangerschapsproject als leerzaam project, andere positieve aspecten van het zwangerschapsproject, benoemde negatieve aspecten van het zwangerschapsproject.

Daarnaast betreffen de andere formulieren niet gevalideerde open vragenlijsten. Hierbij wordt er geen reminder gestuurd mocht deze niet ingevuld worden. Er is enige variatie geweest in het standaard format van het eindformulier. Het format dat de zwangere vrouw en haar partner hebben ontvangen is te zien in bijlage 3.

Resultaten

Aantal zwangerschapsprojecten

Vanaf 2015 zijn er 97 zwangerschapsprojecten afgerond.

Van alle 91 studenten die het zwangerschapsproject hebben afgerond waren was ~3,3% van de deelnemende studenten man en 96,7% vrouw.

In totaal hebben de zwangere vrouw en haar partner 24 eindevaluaties ingeleverd. De studenten hebben in totaal 18 verslagen ingeleverd. De studenten en de zwangere vrouw en haar partner hebben allebei tussenevaluaties ingevuld, in totaal zijn er 66 tussenevaluaties ingeleverd.

Jaartal	Aantal afgeronde zwangerschapsprojecten
2013	1
2014	6
2015	4
2016	30
2017	26
2018	18
2019	7
2020	6*
Totaal	98

Figuur 1: Aantal afgeronde zwangerschapsprojecten

*In 2020 zijn de lopende zwangerschapsprojecten vanaf maart gestopt vanwege de covid-19 crisis. Hierdoor zijn er maar zes van de veertien lopende projecten afgerond in 2020.

Tussenevaluaties

Er zijn meer tussenevaluaties (n=66 / 67%) dan eindevaluaties (n=24 / 26%) of eindverslagen.

De meeste tussenevaluaties zijn mailtjes van enkele zinnen waarin de student of de zwangere vrouw en haar partner vermelden dat het project zonder problemen en met goede communicatie verloopt. Omdat er verder niet veel te melden was op het moment van de tussenevaluatie waren de meeste tussenevaluaties niet langer dan enkele zinnen. Tussenevaluaties met een gemengde of negatieve aard waren meestal langer omdat het onderliggende probleem werd besproken.

Het merendeel van zowel de studenten als de zwangere vrouwen en hun partners ervaren het project als positief (n=56 / 85%) (zie tabel 2).

Tussenevaluaties	Aantal	
<i>Positieve evaluaties</i>	56	(waarvan; student: 31 – koppel: 25)
<i>Gemengde / neutrale evaluaties</i>	7	(waarvan; student: 2 – koppel: 5)
<i>Negatieve evaluaties</i>	3	(waarvan; student: 1 – koppel: 2)
<i>Complete evaluaties (koppel & student)</i>	13	
<i>Evaluatie enkel van koppel</i>	19	
<i>Evaluatie enkel van student</i>	21	
<i>Totaal aantal tussenevaluaties</i>	66	

Figuur 2: Tussenevaluaties

Tussenevaluaties - studenten

Positieve tussenevaluaties

In totaal hebben 34 studenten een tussenevaluatie gegeven van het zwangerschapsproject. Daarvan waren er op het moment van de tussenevaluatie 31 studenten positief over hun ervaring met de zwangere vrouw en haar partner en het zwangerschapsproject. De meeste studenten vonden het een unieke kans en waren vooral enthousiast over de echo-afspraken. Daarnaast benoemden een aantal studenten dat het

zwangerschapsproject hen helpt met het zien van de zwangerschap vanuit het perspectief van de zwangere en haar partner in plaats van uit een medisch perspectief.

Er was één geval waarin de student positief over het zwangerschapsproject was in de tussenevaluatie, maar waarbij het project alsnog vervroegd was beëindigd. De reden hiervoor was een recente echo waarop een afwijking werd aangetoond bij het ongeboren kind. De zwangere en haar partner hadden hierna ervoor gekozen om het project vervroegd te beëindigen. De student toonde begrip voor de situatie en het zwangerschapsproject was vervolgens als kort maar positief en leerzaam ervaren door de student.

Gemengde / neutrale en negatieve tussenevaluaties

Twee studenten hebben een gemengde / neutrale tussenevaluatie gegeven, beiden waren het gevolg van slechte communicatie die ervoor zorgde dat de zwangere en haar partner het project wilde beëindigen. De studenten waren beide verbaasd met het, voor hen, plotseling vervroegd beëindigen van het zwangerschapsproject. In hun ogen hadden ze een goede start met het stel en hielden ze ook voldoende contact. Hier waren, in beide gevallen, de zwangere en de partner het niet mee eens. De studenten vonden het jammer dat voor hen het zwangerschapsproject zo ten einde kwam, maar ze waren wel tevreden over de ervaring tot op dat moment.

Er was één situatie waarbij de student een negatieve tussenevaluatie gegeven had. In dit geval was de student het niet eens met dat, volgens de zwangere en haar partner, de student onvoldoende interesse toonde in de zwangerschap en te weinig contact opnam met het stel. In dit geval hadden de zwangere vrouw en haar partner ook besloten om het project te beëindigen door het tekort aan initiatief vanuit de student.

Tussenevaluaties - De zwangere vrouw en haar partner

Positieve tussenevaluaties

De zwangere vrouwen en hun partners vonden het vooral erg belangrijk dat de student betrokken was binnen en buiten de afspraken en controles, zolang de focus niet van de zwangere vrouw afging. De stellen gaven aan dat ze het fijn vonden als een student stil was wanneer de behandelaar met hen in gesprek was en de juiste momenten koos om een vraag te stellen of om iets bij te dragen.

Een ander veel terugkomend item in de tussenevaluaties was dat de communicatie tussen de meeste zwangere vrouwen en haar partner en de student erg goed verliep. Dit werd ook vaak benoemd in de eindevaluaties van de studenten. Vooral de zwangere vrouw en haar partner hechten het meeste waarde aan goede communicatie. Iets wat efficiënt bleek te zijn op het gebied van communicatie was het aanmaken van een Whatsapp-groep waarin de student, de zwangere vrouw en haar partner zitten. Daarnaast werd initiatief en interesse vanuit de student werd ook erg gewaardeerd. Ten slotte maakten ook enkele zwangere vrouwen en hun partners duidelijk dat ze het project voor een deel erg leuk vonden omdat ze deel mochten maken van de opleiding van een toekomstig medisch professional.

Gemengde / neutrale en negatieve tussenevaluaties

De zwangere vrouwen en hun partners gaven de meeste gemengde of negatieve tussenevaluaties (n=7 / 11%). Vijf van de tussenevaluaties van de zwangere vrouw en haar partner waren gemengd van aard. In deze vijf gevallen was de beschreven situatie vergelijkbaar. Bij één stel heeft het geleid tot het vervroegd beëindigen van het project met de student. In dit geval kwam dit omdat de student voor de eerste helft voldoende betrokken was, maar daarna weinig van zich liet horen tijdens de zomervakantie. Deze tussenevaluatie was dan ook gemengd van aard. De andere vier tussenevaluaties waren neutraler

van aard. De communicatie liep niet altijd even soepel of er was geen goede interactie tussen de student en de zwangere en haar partner. Niet alle studenten waren zich hiervan bewust, zo waren er studenten die positief over het project waren in hun tussenevaluatie, maar de zwangere en haar partner gaven een gemengde / neutrale tussenevaluatie.

Er waren twee situaties van negatieve tussenevaluaties waarbij de zwangere vrouw en haar partner het zwangerschapsproject vervroegd wilden beëindigen. In beide gevallen kwam dit door onvoldoende initiatief en interesse vanuit de student. Een van de studenten gaf toe het hiermee eens te zijn en begreep de situatie, maar de ander was ervan overtuigd voldoende initiatief in het project gestoken te hebben.

Eindevaluaties - zwangere en partner

Van 24 (26%) deelnemende zwangere vrouwen en hun partners is een eindevaluatie ontvangen en deze was over het algemeen zeer positief (tabel 3). Het zwangerschapsproject wordt gemiddeld met een **8,3** beoordeeld door de zwangere vrouw en haar partner.

Evaluatie van de meerkeuzevragen

Ziekenhuis	Informatiebrief	Informatie vooraf	Contact met student	Contact met commissie**	Student aanwezig bevalling	Hoe was de aanwezigheid van student?
Radboudumc: 23	Duidelijk: 24	Voldoende: 24	Goed: 23	Goed: 10	Niet aanwezig: 6	Prettig: 16
CWZ*: 1	Onduidelijk: 0	Onvoldoende: 0	Matig: 1	Matig: 1	Aanwezig: 18	Niet echt opgemerkt: 2
			Slecht: 0	Slecht: 0		

Figuur 3: Antwoorden van de meerkeuzevragen van de eindevaluatie

* CWZ, Canisius Wilhelmina Ziekenhuis

** Op 11 van de 24 evaluatieformulieren is de vraag gesteld hoe het contact met de commissie was.

Bij de eindevaluaties werd twee maal de score ‘matig’ gegeven. Het contact met de commissie werd met een ‘matig’ beoordeeld doordat de zwangere vrouw en haar partner het fijner had gevonden als de tussenevaluatie telefonisch verlopen was in plaats van via de mail. Het contact met de student werd met een ‘matig’ beoordeeld doordat de student te weinig initiatief nam gedurende het project. De student nam niet vaak genoeg contact op met de zwangere vrouw en haar partner en kon daarnaast vaak niet aanwezig zijn.

De student was zes maal (25%) niet aanwezig bij de bevalling. Ten eerste verliep één project via het CWZ ziekenhuis, in dit ziekenhuis was het voor de student niet toegestaan bij de bevalling aanwezig te zijn. Een andere reden is dat de bevalling soms anders liep dan gepland. Het is drie keer voorgekomen dat de bevalling opeens een spoedsectio werd, waardoor de student hier niet bij mocht zijn. Doordat de bevalling plotseling was kon het ook zo zijn dat de student niet in de buurt was of dat de zwangere vrouw en haar partner door de plotselinge bevalling vergeten was de student in te lichten. De laatste verklaring is dat niet elke zwangere vrouw en haar partner zich comfortabel voelden met de aanwezigheid van de student bij de bevalling doordat ze nog geen goede band met elkaar op hadden gebouwd. Dit is twee keer voorgekomen.

In 16 gevallen (66%) mocht de student wel bij de bevalling aanwezig zijn, In 88,9% van de gevallen vonden de zwangere vrouw en haar partner de aanwezigheid van de student prettig. Geen enkele keer was de aanwezigheid als onprettig ervaren.

Evaluatie van tips en tops

In de 24 eindevaluaties werden 20 tips en 20 tips benoemd. In de tabel is de frequentie per tip of top af te lezen.

Tips uit de eindevaluatie		Tops uit de eindevaluatie	
Aantal		Aantal	
4	Student mag meer vragen stellen	8	Prettige aanwezigheid student
4	Student vroeger koppelen, voor 20 weken	5	Goede communicatie met de student
3	Rekening houden met afwezigheid van student (zomervakantie/ buitenlandstage)	3	Enthousiaste student
2	Arts mag de student meer betrekken	2	Positief gevoel
2	Student voorbereiden op (heftige) bevalling	2	Student echt een steun tijdens de bevalling
2	Student mag proberen vaker aanwezig te zijn bij controle afspraken		
1	Eindevaluatie formulier mag uitgebreider zijn		
1	Student mag meer interesse tonen		
1	Arts mag meer over het project weten		
1	Het zou fijn zijn als de student leerdoelen opstelt		

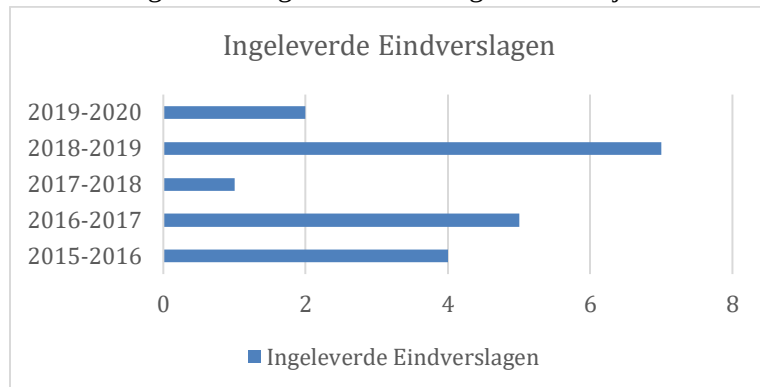
Figuur 4: Tips en tops uit de eindevaluatie

Eindverslagen

Negentien studenten hebben in de periode van november 2015 tot aan juli 2020 een eindverslag ingeleverd voor het zwangerschapsproject. Zoals al beschreven is in de methodesectie, is de vorm van dit eindverslag vrij. De bedoeling van dit verslag is dat de student zijn/haar ervaring van het zwangerschapsproject beschrijft in ongeveer twee A4-tjes.

Kwantitatieve data eindverslagen

De verdeling van de ingeleverde verslagen over de jaren is weergegeven in onderstaande figuur.



Figuur 5: Ingeleverde eindverslagen

De studenten zijn tijdens deze projecten getuige geweest van verschillende soorten zwangerschappen. Het merendeel van de studenten was gekoppeld aan een eenlingzwangerschap (79%), een minderheid aan een tweelingzwangerschap (15,7%) en één student was gekoppeld aan een drielingzwangerschap (5,3%).

Op één student na, hebben alle studenten het zwangerschapsproject afgerond (94,7%). Bij de andere student was het project vroegtijdig gestopt door de zwangere vrouw en haar partner (5,3%). Van de studenten die het zwangerschapsproject hebben afgerond mocht een kleine meerderheid aanwezig zijn

bij de bevalling (55,55%). De overige studenten mochten of konden niet aanwezig zijn bij de bevalling (45,45%).

Kwalitatieve data eindverslagen

Aangezien het eindverslag van dit project geen gespecificeerde vormeisen had, is de kwantitatieve data die is verzameld uit de negentien verslagen van de studenten onderverdeeld in de volgende categorieën: het zwangerschapsproject als leerzaam project, andere positieve aspecten van het zwangerschapsproject, benoemde negatieve aspecten van het zwangerschapsproject.

Het zwangerschapsproject als leerzaam project

Studenten gaven aan verschillende dingen geleerd te hebben tijdens het zwangerschapsproject. In deze tabel staan de leerpunten die zij benoemden. Meerdere studenten benoemden dat dit een leerzaam project was. Hierbij enkele voorbeelden uit de eindverslagen waaruit het leerzame aspect van het zwangerschapsproject naar voren kwam: *‘Voor aanvang van dit project heb ik in semester 4 een leerdoel opgesteld waarin ik mijzelf uitdaag om buiten mijn normale ‘leeractiviteiten’ gebruik te maken van mijn organisatorische vaardigheden. Het zwangerschapsproject was een erg geschikte manier om (op kleine schaal) deze vaardigheden te testen.’ ‘Zowel het hele traject en de verhalen over de eerdere zwangerschappen, als de bevalling zelf waren erg leerzaam en interessant.’ ‘Tijdens het project heb ik ook goed kunnen meemaken wat een stel belangrijk vindt tijdens de zwangerschap en hoe ze hiermee omgaan.’*

Hieronder in figuur 6 is weergegeven wat de studenten in hun eindverslagen benoemd hebben geleerd te hebben bij het zwangerschapsproject, opgedeeld in categorieën.

Aantal	Wat de student geleerd heeft
3	Leerzaam project door pathologie moeder of een complicatie tijdens de zwangerschap
4	Medische aspecten van de zwangerschap
3	De emotionele kant van de zwangerschap
2	Organisatorische vaardigheden (student)
2	Hoe de artsen omgaan met de zwangere vrouw en de partner
1	De multidisciplinariteit van de gynaecologie
1	Verhalen over eerdere zwangerschappen

Figuur 6: Punten die de student geleerd heeft

Andere positieve aspecten van het zwangerschapsproject

In de eindverslagen kwam meermaals naar voren dat het zwangerschapsproject voor de studenten een bijzondere ervaring was om mee te maken: *‘Al met al was het voor mij een erg leerzame, maar vooral ook bijzondere ervaring die ik altijd zal blijven herinneren.’ ‘Ik vond het ontzettend bijzonder om dit project te mogen doen.’ ‘Ondanks de bijkomende complicaties die een zwangerschap kan hebben, weet ik wel dat dit een hele bijzondere levenservaring is.’ ‘Ik vond het erg bijzonder om bij zo’n wonderlijke me te mogen kijken en ik heb een goede band opgebouwd met de zwangere vrouw en haar partner, wie ik erg dankbaar ben voor hun openheid’.*

Hiernaast werden ook andere positieve punten benoemd in de eindverslagen: *‘Ik heb medisch inhoudelijk veel geleerd, maar heb ook een goede band met de ouders van het kind gekregen.’ ‘De aanstaande ouders gaven mij echt het gevoel dat ik er bij hoorde en onderdeel was van het proces.’ ‘Erg interessant om te zien hoe het gynaecologisch vak er uit ziet en wat voor een innovatieve technieken de diagnostiek mogelijk maken. Dit heeft zeker mijn enthousiasme voor dit vak doen opwaaien.’ ‘Het*

belangrijkste punt is voor mij geweest dat ik de zwangerschap van heel dichtbij mee heb mogen maken en een band heb kunnen opbouwen met het koppel.'

Benoemde negatieve aspecten van het zwangerschapsproject

In de eindverslagen kwamen geen duidelijke negatieve punten naar voren met betrekking tot het zwangerschapsproject. De minder positieve punten die benoemd werden in de eindverslagen met betrekking tot het zwangerschapsproject hadden vooral te maken met de aanwezigheid bij het zwangerschapsproject, en niet zozeer inhoudelijk over het project. *'Ondanks dat er tal van afspraken stonden gepland, kon ik er helaas maar met een paar meelopen. Dit kwam met name omdat ik verplicht onderwijs had op de universiteit, waar ik geen vrij voor kon of mocht vragen.'*

Er was een eindverslag waarin een student zich gekwetst voelde door hoe het zwangerschapsproject gelopen was: *'Ik vond het wel erg jammer dat ik niet bij de geboorte aanwezig kon zijn en dat ze me niet verteld hebben dat alles al gepland stond en dat ze me er liever niet bij zouden willen hebben. Dit heeft me eigenlijk wel heel erg veel pijn gedaan en ik ben heel erg gaan twifelen over hoe ik alles aangepakt heb.'*

Conclusie

Het doel van dit verslag was om te beoordelen hoe het zwangerschapsproject door de jaren heen is ervaren door de zwangere vrouw en haar partner en door de studenten. Dit is gedaan middels het bestuderen van de evaluaties die geschreven zijn door zowel student als door de zwangere vrouw en haar partner en middels het bestuderen van de eindverslagen geschreven door de student.

De meeste tussenevaluaties waren positief over het zwangerschapsproject. Zowel de studenten als de zwangere en haar partner waren positief. Met het aandachtspunt dat de student en de zwangere vrouw en haar partner niet te laat gekoppeld moeten worden zodat de student de twintig weken echo kan bijwonen. Verder gaven de meeste positieve tussenevaluaties weinig informatie en waren maar enkele zinnen lang. Goed verlopende communicatie werd vaak genoemd. Terugkerende punten bij gemengde of negatieve tussenevaluaties van zwangere vrouwen en hun partners waren: slechte communicatie, weinig initiatief vanuit de student en geen tijd hebben voor afspraken. De studenten die een gemengde of negatieve tussenevaluatie gaven deden dat voornamelijk omdat ze het niet eens waren met de tussenevaluatie van het de zwangere vrouw en haar partner. Daarnaast waren er ook enkele gevallen van studenten die niet op de hoogte leken te zijn van een gemengde / neutrale tussenevaluatie van de zwangere vrouw en haar partner. Meestal waren de zwangere vrouw en haar partner niet helemaal tevreden met de lage frequentie waarmee de student contact met ze opnam. Het is dus belangrijk om de toekomstige deelnemers te informeren waar ze aan deelnemen en dat goede frequente communicatie en initiatief tonen van groot belang is gedurende het zwangerschapsproject.

Uit de eindevaluaties kan geconcludeerd worden dat de zwangere vrouw en haar partner het contact met de student bijna allemaal als goed hebben ervaren. De tips hierbij zijn wel dat de student meer initiatief mag tonen in de zwangere vrouw en haar partner, zoals meer vragen stellen en proactief voor controles contact opnemen met de zwangere vrouw en haar partner. Op deze manier kan er tussen de student en de zwangere en haar partner een betere band ontstaan. Dit zal ertoe leiden dat de zwangere vrouw en haar partner eerder bereid zijn de student aanwezig te laten zijn bij de bevalling. Aangezien er vanuit het project naar gestreefd wordt de studenten ook daadwerkelijk bij de bevalling aanwezig kunnen zijn.

In de eindverslagen van de studenten kwam voornamelijk naar voren dat de studenten het zwangerschapsproject als positief hebben ervaren en ze veel geleerd hebben. Daarnaast kwam ook in de eindverslagen naar voren dat veel studenten dit project als bijzonder hebben ervaren. De studenten vonden het bijzonder om dit proces van zo dichtbij mee te mogen maken en om een band op te bouwen met de zwangere vrouw en haar partner. Andere benoemde positieve punten van het project omvatten de ontwikkeling van een goede band met de zwangere vrouw en haar partner en een fijne openheid van de zwangere vrouw en haar partner naar de student toe. Negatieve punten die benoemd werden gingen met name over het niet aanwezig kunnen of mogen zijn bij alle onderdelen van het zwangerschapsproject.

Discussie

Ten eerste, zaten er geen vereisten aan de tussenevaluaties en eindverslagen waardoor deze niet gevalideerd zijn. Er zaten geen vereisten aan de tussenevaluaties en eindverslagen aangezien er bij dit project geen intentie was voor een wetenschappelijk project. Daarnaast kan de subjectieve beoordeling van de eindverslagen en de tussenevaluaties de uitkomst van dit onderzoek beïnvloed hebben. Dit komt omdat er sprake was van een vrij format, waardoor de student en de zwangere vrouw en haar partner zelf richting konden geven aan de tussenevaluaties en de eindverslagen. Voor continuïteit bij de beoordeling is er daarom voor gekozen om de eindverslagen en de tussenevaluaties te laten bestuderen door één beoordelaar. Bovendien zijn er van de 97 studenten die meegedaan hebben maar 66 tussenevaluaties en 19 eindverslagen ontvangen. Ook zijn de tussenevaluaties niet door alle studenten en de zwangere en haar partner ingevuld. Ten slotte was de man/vrouw verhouding niet gelijk verdeeld. Van alle studenten die hebben deelgenomen was maar 3,3% man. Bovenstaande limitaties van dit onderzoek kunnen hebben geleid tot bias.

Plan van aanpak

Op basis van de resultaten van deze evaluatie zijn er een aantal punten onderdelen binnen het zwangerschapsproject die in de toekomst verbeterd zouden kunnen worden of aangepast zouden kunnen worden:

1. De koppeling van de zwangere en haar partner met de student zal eerder in stand worden gebracht. Hierdoor kan de student meer van de zwangerschap meemaken en is er meer tijd om een goede band op te bouwen.
2. In het begin van het project wordt er aan de studenten gevraagd om leerdoelen op te stellen. Dit is zowel voor de zwangere vrouw en haar partner als de student fijn. Gedurende het project kan er doelmatig geëvalueerd worden op basis van de leerdoelen. Omdat het voor de student soms lastig blijkt te zijn om leerdoelen op te stellen zullen er door de commissie tips worden meegegeven aan de studenten.
3. Er zullen tips worden gegeven aan de student over het hoe het contact met de zwangere vrouw en haar partner onderhouden kan worden. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld meer initiatief tonen en niet bang te zijn vragen te durven stellen.
4. De evaluaties die worden ingevuld door de zwangere vrouw en haar partner en de studenten zullen gestructureerder worden. Er zal doelmatig gevraagd worden naar hoe bepaalde aandachtspunten verlopen. Zo kunnen de evaluaties ook beter vergeleken worden met elkaar. Bovendien zal er door de commissie aan de zwangere vrouw en haar partner en aan de student gevraagd worden of ze hun tussenevaluatie liever via de mail of telefonisch willen. Daarnaast zal er door de commissie aan zowel de student als de zwangere en haar partner gestimuleerd

worden om de evaluaties in te vullen. Dit zal gedaan worden door middel van herinneringen via de mail.

5. Meer instanties benaderen zodat er een groter aanbod ontstaat van de zwangere vrouw en haar partner waaraan de student gekoppeld zou kunnen worden. Mogelijkheden hiervoor zouden het CWZ-ziekenhuis en eerstelijns verloskundigepraktijken kunnen zijn. Op deze manier zouden er meer projecten kunnen plaatsvinden en zou de wachtlijst van studenten die willen deelnemen korter wordt.
6. In de toekomst zal er ook gekeken worden naar intracurriculaire mogelijkheden voor het project. Bijvoorbeeld de mogelijkheid of er studiepunten aan het project toegediend kunnen worden.
7. Daarnaast zal er in de toekomst ook gekeken worden of er een mogelijkheid is om een buddy variant van het project toe te kunnen voegen. Hierbij kunnen de studenten voor kwetsbare zwangeren een buddy zijn. Waarmee wordt bedoeld dat het echt een steun zal zijn voor de zwangere vrouw wanneer zij hulp nodig heeft. Dit project zal meer tijd kosten voor de student, maar ook een andere rol vereisen.

Bijlagen

Bijlage 1

Zwangerschapsproject

Geachte heer/mevrouw,

Ten eerste willen we u van harte feliciteren met uw zwangerschap! Sinds vele jaren vragen studenten geneeskunde of er gedurende hun opleiding meer aandacht kan worden besteed aan praktische ervaringen. Om deze reden is in het verleden begonnen met een Studenten Zwangerschapsproject. Het project loopt nu al vele jaren en tot nu toe zijn de reacties, zowel van de zwangeren als van de studenten die meededen, heel erg positief.

Wat is de bedoeling?

Het doel van het project is om tweede-, derde- of vierdejaars studenten geneeskunde kennis te laten maken met de medische en de emotionele kant van een zwangerschap. Dit hopen wij te bereiken door de student met u mee te laten lopen.

COVID-19 en het zwangerschapsproject

Het is de bedoeling dat de student met u meegaat wanneer u, in verband met uw zwangerschap, een bezoek brengt aan het ziekenhuis, uw huisarts of uw verloskundige. Zo krijgt de student een totaalbeeld van de gebeurtenissen rondom een zwangerschap.

Met de huidige voorzorgsmaatregelen vanwege COVID-19 mag er bij een afspraak één begeleider mee. De zwangere vrouw mag zelf beslissen wie haar begeleider is bij de afspraken. Het is begrijpelijk dat u een voorkeur heeft voor het meenemen van uw naaste. In het geval dat er een naaste van u meegaat naar een afspraak zou u in contact kunnen blijven met de student tijdens de afspraak middels bijvoorbeeld videobellen. Daarnaast zou u er ook voor kunnen kiezen om de afspraak voor te bespreken of na te bespreken met de student. Het zwangerschapsproject in tijden van COVID-19 is een project dat zich meer focust op de emotionele kant van de zwangerschap.

Daarnaast zou u er ook voor kunnen kiezen om de student mee te nemen naar een afspraak. Dit zou u bijvoorbeeld kunnen doen wanneer uw naaste niet mee kan naar de afspraak. De student zou u kunnen vergezellen bij:

1. Bezoek aan polikliniek, huisarts of verloskundige i.v.m. zwangerschapscontrole.
2. Bijzondere verrichtingen zoals echoscopie of CTG.
3. De bevalling.
4. De na-controle zes weken na de bevalling.

De opzet om dit te bereiken is als volgt:

Wanneer u besluit mee te doen aan dit project, kunt u zich aanmelden via het emailadres: orientatie@mfvn.nl. Wanneer we op het punt staan een student aan u te koppelen zal een van de student-commissieleden contact met u opnemen om u hiervan op de hoogte te stellen. Daarna zullen uw naam, mailadres en telefoonnummer aan een student worden doorgegeven, die hierna zo snel mogelijk contact met u zal opnemen.

Er volgt een eerste kennismaking, bij u thuis of op het ziekenhuis, wat jullie zelf het prettigst vinden. Er bestaat zowel voor u als voor de student de mogelijkheid om, indien het contact

onbevredigend is, het project te stoppen. Wij vragen u wel om het student-commissielid tijdig hiervan op de hoogte te brengen. De afgelopen jaren is echter gebleken dat zowel de student als de zwangere vrouw het contact als zeer positief ervaren. De studenten zijn erg gemotiveerd en er is van deze zijde altijd voldoende aanbod.

Nadat het eerste contact tussen u en de student tot stand is gebracht, is het de bedoeling dat u elkaar in ieder geval telkens terugziet bij ieder ziekenhuisbezoek of controle bij de huisarts of verloskundige. Normaal levert dit geen problemen op, omdat na elke controle onmiddellijk een nieuwe afspraak wordt gemaakt voor het volgende bezoek. In die gevallen, dat een ongepland onderzoek nodig is (i.v.m. onverwachte gebeurtenissen of met de bevalling) wordt ook van u verwacht dat u de student hiervan op de hoogte brengt.

Na afloop van het project krijgt u een evaluatieformulier toegestuurd, waarin u uw ervaringen met het project kwijt kunt. Tevens is er ruimte voor suggesties om ons te helpen het project nog beter te maken.

Wij hopen uiteraard dat u wilt meewerken aan ons project. Wij zullen ons best doen om alles in dermate spontane en gezellige sfeer te laten verlopen dat u, net als uw voortgangsters, er een prettige herinnering aan overhoudt. Daarnaast is het hopelijk voor de student ook een leerzame ervaring.

Wij vinden het belangrijk dat eventuele partners ook achter het project staan. Wij raden u dan ook aan dit met elkaar te bespreken voor u zich opgeeft voor dit project.

Wanneer u besluit mee te doen aan dit project, kunt u zich aanmelden via het emailadres: orientacie@mfvn.nl . Graag ontvangen wij de naam van u en uw partner, adresgegevens, telefoonnummer, uitgerekende datum en eventueel bijzondere voorwaarden met betrekking tot de toe te wijzen student.

Vragen of problemen?

Mochten er nog vragen of problemen uwerzijds zijn, die betrekking hebben op het project of op de student die met u meeloopt, kunt u zich wenden tot het student-commissielid. Ik hoop echter dat er zich geen problemen zullen voordoen en dat alles vlekkeloos en voorspoedig zal verlopen.

Met vriendelijke groet,

E-mailadres: orientacie@mfvn.nl

Bijlage 2

Aanmeldformulier Zwangerschapsproject

Gaarne met blokletters invullen en dit formulier terugsturen in de antwoordenvelop.

Datum:

Naam ouders:

Adres:

Postcode/woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Geboortedatum aanstaande moeder:

Radboudumc /Canisius-Wilhelmina ziekenhuis/ verloskundige praktijk:
(doorhalen wat niet van toepassing is)

Verklaren zich bereid deel te nemen aan het “Zwangerschapsproject” door studenten geneeskunde.

Wij verwachten ons.....(*) kind omstreeks.....

Heeft u bijzondere voorwaarden met betrekking tot de toe te wijzen student?

.....

Handtekening ouders:.....

(*) Hier gaarne vermelden eerste, tweede etc.

Bijlage 3

Evaluatieformulier Zwangerschapsproject

Ten eerste, van harte gefeliciteerd met de geboorte van jullie baby('s)! En hartelijk dank voor jullie deelname aan het zwangerschapsproject!

We zouden het erg op prijs stellen als jullie dit formulier zo volledig mogelijk zouden willen invullen. Wij zullen vertrouwelijk omgaan met de ingevulde antwoorden.

Naam:

Datum van invullen:

1. Het ziekenhuis waar we onder controle staan is het
- a. UMC St. Radboud
 - b. Canisius Wilhelmina ziekenhuis

2. De informatiebrief voorafgaand aan het project was
- a. Duidelijk
 - b. Onduidelijk, omdat ...

3. We hebben voldoende informatie gekregen vooraf
- a. Ja
 - b. Nee, we misten ...

4. Het contact met de student was
- a. Goed
 - b. Matig
 - c. Slecht, omdat ...

5. Het contact met de Medische Oriëntatie Commissie was
- a. Goed
 - b. Matig
 - c. Slecht, omdat ...

6. Hoe hebben jullie de aanwezigheid van de student bij de bevalling ervaren?

.....
.....

7. Cijfer voor het project:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

8. Tips ter verbetering van het project:

.....
.....